Влада - Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України №24 (774) ♦ Вівторок, 8 лютого 1994 року ♦ Ціна договірна

СТАРТУВАЛИ ЩЕ РАЗ. ЗДАЄТЬСЯ, ВДАЛІШЕ

Точка зору

Оскільки не було офіційного тлумачення, то щоб розібратися, що за постанову прийняла наша ВР 3 лютого цього року, і щоб спробувати проаналізувати наслідки цього кроку для всіх, слід елементарно згадати тексти документів, які стосуються проблеми, котра розглядалася. І текст самої постанови від 3 лютого, і текст постанови ВР щодо ратифікації Договору СТАРТ-1 від 18 листопада 1993 року, і статтю V Лісабонського протоколу до Договору СТАРТ-1 від 23 травня 1992 року. Важлива саме така послідовність документів — з якого боку хронологічно не заходь. Тож усе по порядку: постанова від 3 лютого, як сказано в ній, знімає застереження щодо статті Лісабонського протоколу, які містяться в постанові ВР від 18 листопада 1993 року. Дивимося в цей документ і знаходимо, що в ньому про згадану статтю говориться тільки в застереженні 3: «Україна не вважає для себе обов'язковою статтю V Лісабонського протоколу». І все. Але залишається ще 12 застережень! А в самій статті протоколу говориться, що Україна зобов'язана приєднатися до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ) як неядерна держава.

(Закінчення на 5-й стор.).

Робоча зустріч президентів

4 лютого відбулася робоча зустріч Президента України Леоніда Кравчука з новообраним Президентом Республіки Крим Юрієм Мєшковим.

Леонід Кравчук привітав Юрія Мєшкова з обранням на пост Президента Республіки Крим і побажав йому успіхів на цій відповідальній ділянці роботи.

Під час зустрічі обговорювалися економічні та політичні проблеми Республіки Крим як складової частини України. Основну увагу було приділено економічним питанням, зокрема запропонованій Юрієм Мєшковим моделі розвитку економічних зв'язків Криму з традиційними партнерами півострова у Російській Федерації та інших країнах СНД.

Досягнуто домовленості про створення робочої групи Кабінету Міністрів України та уряду автономної республіки для розгляду конкретних пропозицій і розрахунків економічного розвитку Криму. Було обговорено також механізми робочих зв'язків Президента України і Президента Республіки Крим.

У робочій зустрічі взяли участь представники уряду і адміністрацій президентів України та Республіки Крим.

Зустріч відбувалася в атмосфері відвертості та конструктивного взаєморозуміння.

Прес-служба Президента України і Кабінету Міністрів України — Укрінформ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Абзац з листа

Я не схвалюю того, що відбулося в Криму. Хіба може бути два президенти в одній державі? Як на мене, українські політики просто не розуміють, що в Криму криється велика загроза для України. Чому мовчать політичні партії України? Невже вони байдужі до долі свого народу? А вибори президента в Криму вважаю незаконними...

Василь БУРИЙ.

Чернігів.

Дружній візит

Сьогодні розпочався офіційний візит Президента України Л.Кравчука до Литовської Республіки. У ході візиту обговорюватимуться проблеми міжнародних і двосторонніх відносин. Очікується підписання ряду документів, які покликані сприяти розвиткові співробітництва наших держав. Напередодні візиту Надзвичайний і Повноважний Посол України у Литовській Республіці Р.Білодід вручив вірчі грамоти Президентові Литви А.Бразаускасу.

Заява МЗС України

В суботу, 5 лютого, на ринку «Маркале» в центральній частині Сараєва здійснено терористичний акт, в результаті якого загинуло десятки й поранено сотні ні в чому не винних людей.

Міністерство закордонних справ України рішуче засуджує цю терористичну акцію, яка значною мірою підвищила напруженість на Балканах саме в той момент, коли зацікавленими в урегулюванні югославської проблеми сторонами ведуться інтенсивні пошуки шляхів мирного вирішення кризи в регіоні.

Міністерство закордонних справ звертається до Організації Об'єднаних Націй із закликом провести детальне розслідування трагедії в Сараєві й закликає ворогуючі сторони негайно припинити воєнні дії, сісти за стіл переговорів, виявити політичну волю і зробити все можливе, щоб сараєвські події 5 лютого не призвели до ескалації військового протистояння на Балканах, не спровокували поширення географії конфлікту.

Цей терористичний акт ще раз ставить питання про необхідність всебічного розгляду проблеми балканської кризи і комплексного підходу щодо її врегулювання.

У загальних інтересах

Голова Верховної Ради України І.Плющ прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Аргентинської Республіки в Україні Л.Бакерісу. Відбулася дружня бесіда. Посол цікавився ходом обговорення у парламенті України тристоронньої Заяви, підписаної Президентами України, США та Росії, Додатку до неї щодо ліквідації ядерної зброї на території нашої держави. Як самі ці документи, так і рішення українського парламенту, на думку посла, є історичними. Вони, підкреслив Л.Бакеріса, викликали значний інтерес і в Аргентині.

І.Плющ відзначив, що тристоронню Заяву і Додаток до неї ми розцінюємо як крок доброї волі, як крок добрих намірів і Росії, і США щодо вирішення цієї проблеми. Тим більше, що у ході підготовки згаданих документів, їх підписання та прийняття Президент України Л.Кравчук діяв рішуче і вірно.

Торкаючись двосторонніх україно-аргентинських зв'язків, співрозмовники із задоволенням відзначили, що очікується офіційний візит Президента Аргентини до України.

Продиктовано в номер

На сесії ВР Криму

Як ми вже повідомляли, 4 лютого в Сімферополі відбулося урочисте засідання ВР Криму, на якому склав присягу президент Республіки Крим Юрій Мєшков. Після короткої перерви цього ж дня продовжила свою роботу п'ятнадцята сесія кримського парламенту, яка у зв'язку з кампанією проведення президентських виборів не працювала з 10 грудня 1993 року. Депутати прийняли рішення про дострокове припинення депутатських повноважень Ю. Мєшкова. Довго обговорювалася заява Голови ВР Криму Миколи Багрова про відставку. Врешті- решт сесія висловилася за те, щоб повернутися до розгляду цього питання після повернення М. Багрова з відпустки, в якій він знаходиться з 1 лютого. Наступне пленарне засідання сесії відбудеться 10 лютого.

Перше міністерство — банкрут

Міністр енергетики та електрифікації України В.Семенюк сповістив, що з січня цього року галузь стала збитковою: дебетове сальдо становить 2,3 трильйона карбованців, загальна заборгованість — близько шести трильйонів.

Енергетики не мають коштів розплачуватися за енергоносії, електричну енергію, яка надходить від атомних станцій. З цієї причини, до речі, передбачається консервація чотирьох енергоблоків-мільйонників.

Щодоби простоює 40 — 45 енергоблоків на теплових електростанціях. Неплатоспроможність паралізувала роботу близько двох тисяч підприємств галузі.

Міністр звернувся до глав обласних держадміністрацій і голів Рад народних депутатів з проханням надати максимальну допомогу енергетичним підприємствам на місцях. Йдеться як про повернення боргів підприємствами і організаціями за використану електроенергію, так і про суворе додержання режимів її споживання.

Шевченківський фестиваль

У неділю в Коломиї стартував фестиваль народної творчості Івано-Франківщини «Наша дума, наша пісня», присвячений 180-й річниці з дня народження Т.Г.Шевченка.

Урочисте відкриття відбулося біля пам'ятника Великому Кобзареві, спорудженому кілька років тому на центральній площі міста, де раніше стояв пам'ятник вождеві пролетаріату.

Фестиваль проходитиме в кілька етапів. Він визначить кращих виконавців, котрі 29 травня в Івано-Франківську дадуть завершальний гала-концерт.

Припинити протиставлення

Президент Української благодійної спілки соціального захисту інвалідів Чорнобиля та прирівняних до них Ігор Антощенко зробив заяву, у якій висловив протест проти намірів уряду усунути хиби в економіці через утиск соціальних прав інвалідів-чорнобильців.

Життя інвалідів перетворилося, за словами І.Антощенка, на боротьбу за виживання. Райсоцзабези стали мало не слідчими органами, бо вимагають відомості, які були засекречені. Всі звернення спілки до різних ланок влади з приводу порушень декларованих законом прав інвалідів-чорнобильців були марні. Не дала остаточної відповіді й Генеральна прокуратура, а апарат Президента України взагалі не спромігся на відповідь.

(Закінчення на 4-й стор.).

Фотофакт

«Діалог крізь роки» — виставка під такою назвою відбулася в Українському домі. Кияни та гості столиці побачили роботи юних художників Оксани, Романа та Ярослави Олійників і Юлі Крутько. Виставку організував Український центр творчості дітей та юнацтва, а діти ці — його стипендіати.

На знімку: робота Оксани Олійник «Середньовічний портрет».

Для заохочення іноземних інвесторів

Як відомо, Верховна Рада України прийняла Закон «Про Державну програму заохочення іноземних інвестицій в Україні». Чимало громадян виявляють інтерес до того, що являє собою цей законодавчий акт і які його найбільш принципові положення.

Як повідомляє прес-центр Верховної Ради України, законом встановлюється, що відносини, пов'язані з іноземним інвестуванням, визначенням його основних напрямів, регулюються доданою до закону Державною програмою, що є його невід'ємною частиною. В програмі встановлюються пріоритетні сфери для вкладення іноземного капіталу, вимоги до інвесторів, які претендують на додаткові пільги, зміст цих пільг, шляхи удосконалення правового регулювання міжнародного бізнесу, розвитку його інфраструктури, роль регіонів України в заохоченні зарубіжних вкладень. Пріоритетними для них вважаються агропромисловий, паливно-енергетичний та лісопромисловий комплекси, машинобудування, металургія і виробництво матеріалів, легка, медична, хімічна і нафтохімічна промисловість, зв'язок, транспортна, соціальна інфраструктура.

Найближчим часом означений закон України буде опублікований у пресі.

Указ Президента України

Про єдину комп'ютерну інформаційну мережу державних органів приватизації

З метою прискорення процесу приватизації в Україні та забезпечення покупцям рівних умов під час приватизації державного майна **постановляю:**

1. Створити єдину комп'ютерну інформаційну мережу державних органів приватизації (далі — ЄКІМ) шляхом об'єднання комп'ютерного інформаційного центру Фонду державного майна України і комп'ютерних інформаційних мереж органів приватизації Республіки Крим та адміністративно-територіальних одиниць.

З цією метою:

Фонду державного майна України створити до 1 вересня 1994 року комп'ютерний інформаційний центр і відкрити регіональні вузли збирання й передачі даних;

органам приватизації Республіки Крим та адміністративно-територіальних одиниць створити до 1 січня 1995 року власні комп'ютерні інформаційні мережі та підключити їх до цього центру.

2. Установити, що головним замовником ЄКІМ є Фонд державного майна України.

Фонду державного майна України:

затвердити у місячний строк технічний проект на створення ЄКІМ і надіслати його органам приватизації Республіки Крим та адміністративно-територіальних одиниць;

розробити до 1 липня 1994 року нормативну, технологічну та методичну документацію, необхідну для експлуатації ЄКІМ.

3. Місцевим державним адміністраціям, виконавчим комітетам місцевих Рад народних депутатів надати відповідним органам приватизації у строк, вказаний у їх заявках, приміщення для обладнання та обслуговуючого персоналу ЄКІМ.

4. Міністерству статистики України створити до 1 квітня 1994 року єдиний банк даних щодо об'єктів загальнодержавної та комунальної власності (крім об'єктів, приватизація яких заборонено) та надати його Фонду державного майна України для використання в ЄКІМ.

5. Міністерству зв'язку України виділити Фонду державного майна України канали зв'язку, необхідні для функціонування ЄКІМ.

6. Створення і функціонування ЄКІМ фінансується за рахунок коштів позабюджетного Державного фонду приватизації, позабюджетних фондів приватизації Республіки Крим та адміністративно-територіальних одиниць, а також іноземних інвестицій та кредитів.

7. Кошторис витрат на створення і функціонування ЄКІМ затверджується Головою Фонду державного майна України, який несе персональну відповідальність за ефективне і раціональне використання цих коштів.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
26 січня 1994 року

Передвиборні настрої міського населення України:

хто збирається на вибори, хто ні і хто вагається

Київський міжнародний інститут соціології та кафедра соціології університету «Києво-Могилянська Академія» провели репрезентативне вибіркове опитування дорослого міського населення України. Ось деякі дані, що віддзеркалюють стан відповідної громадської думки на початку 1994 року. У Києві, у 102 інших містах та селищах міського типу всіх 24 областей України та Криму методом інтерв'ю опитано 1677 осіб віком 18 років і більше, які були відібрані за методикою, що забезпечує високий рівень репрезентативності даних, — з відносною помилкою на рівні +— 3,2 відсотка.

Одним з питань було таке: «Якби передвиборна кампанія вже закінчилася і вибори були сьогодні, чи взяли б ви в них участь?» 52% дали позитивну відповідь, 33% — негативну, а 15% ще не визначилися. **Тобто у містах України поки що майже половина виборців не має певного наміру прийти на вибори.** А за законом вибори вважатимуться за такі, що відбулися, лише у тому разі, якщо у них візьмуть участь не менш як половина громадян, котрі мають право голосу. Отже запитання **«Чи відбудуться вибори?»** на сьогодні є не риторичне, а реально проблематичне. І тому варто проаналізувати, які соціальні ознаки і погляди на сучасні проблеми відрізняють тих, хто збирається на вибори, хто не збирається і хто вагається.

Відповідний аналіз показує, що виборці, які збираються голосувати на виборах, серед чоловіків і жінок зустрічаються однаково часто (52%). Частка таких виборців зростає з віком: серед виборців до 30 років їх тільки 43%, від 31 до 45 років — 47%, від 46 до 60 років їх уже 58% , а віком за 60 років — 62% . Тобто серед молодих людей таких, що зорієнтовані на участь у виборах, майже у 1,5 раза менше, ніж серед людей похилого віку.

Частка таких виборців помітно більша серед людей з вищою освітою (58%), ніж із середньою (49%), а також серед керівників (62%) і спеціалістів (55%), ніж серед службовців (48%) і робітників (48%). Крім того, виборців, котрі збираються голосувати, відносно більше серед віруючих (56%), ніж серед невіруючих (49%), і серед українців (54%), ніж серед росіян (48%). Хоча їх значно менше серед українців російськомовних (50%), ніж серед україномовних (60%).

Виборці, котрі віддають перевагу абсентеїстській позиції (збираються ухилитися від участі у голосуванні на виборах), частіше зустрічаються серед жінок (35%), ніж серед чоловіків (29%), та серед людей віком до 35 років (39%), ніж від 36 до 55 років (31%) та більш як 55 років (27%).

Частка потенційних абсентеїстів більша серед виборців з повною середньою освітою (35%), ніж серед виборців з освітою нижчою за середню (32%), або з вищою освітою (27%). Вона також відносно більша серед службовців (36%), ніж серед керівників (29%) та спеціалістів (28%). Таких виборців, крім того, більше серед невіруючих (35%), ніж серед віруючих (31%), і серед росіян (37%) та інших етнічних меншин (38%), ніж серед українців (30%), в тому числі — українців російськомовних (30%).

Виборців, які ще не вирішили, чи йти на вибори чи ні, майже у 1,5 раза більше серед чоловіків (19%), ніж серед жінок (13%), та серед молодих людей віком до 30 років (18%), ніж серед людей похилого віку, старших за 60 років (12%). Інші вікові групи займають щодо цього проміжне становище: частка виборців, що вагаються, становить 16% серед людей віком і від 31 до 45 років, і від 46 до 60 років.

Ступінь готовності до участі у виборах досить різна також і для мешканців різних регіонів України. Результати аналізу неоднорідності політичних орієнтацій електорату України, що були зафіксовані у наших попередніх дослідженнях, вказують на доцільність роздільної характеристики Західного, Центрального, Південного та Східного регіонів, якщо до них віднести, відповідно, до Західного регіону —Закарпатську, Івано-Франківську, Чернівецьку, Хмельницьку, Тернопільську, Львівську, Волинську і Рівненську області (22% виборців України); до Центрального — Житомирську, Вінницьку, Кіровоградську, Черкаську, Київську, Чернігівську, Сумську та Полтавську області і місто Київ (30% виборців); до Південного — Дніпропетровську, Запорізьку, Херсонську, Миколаївську, Одеську області й Крим (26% виборців); до Східного регіону — Харківську, Донецьку і Луганську області (22% виборців України).

Аналіз у регіональному розрізі відповідей респондентів на запитання про готовність до участі у виборах показав, що потенційних абсентеїстів найбільше серед городян Південного регіону — 37%. Серед городян Східного та Західного регіонів їх по 32%, а в Центральному — 30%. У Східному регіоні найбільший резерв електоральної активності: частка виборців, що вагаються, чи йти на вибори, тут сягає 21%. Це майже вдвічі більше, ніж у Західному регіоні, де таких виборців тільки 11%. Центральний та Південний регіони щодо цього займають проміжне становище: там таких виборців, відповідно, 14 та 16%.

Виборців, готових до участі в голосуванні, найбільше серед городян Західного та Центрального регіонів — там їх по 57%. А от серед городян Південного та Східного вони становлять менш як половину — 47 та 48% відповідно.

На минулих виборах відсоток виборців, які приходили голосувати, був не набагато більший (або взагалі не більший), ніж відсоток респондентів, які на запитання про їхні наміри щодо участі у голосуванні, давали стверджувальну відповідь. І тому відсоток таких відповідей, зафіксований у Східному та Південному регіонах, спонукає оцінювати як досить високу ймовірність зриву виборів у значній частині міських виборчих округів цих регіонів. Особливо це стосується тієї частини Південного регіону — Херсонської, Миколаївської, Одеської областей і Криму. Там частка виборців-городян, які мають намір брати участь у виборах, поки що становить — з вірогідністю 0,95 — тільки 36 +— 6%.

Якщо в міру наближення дати виборів до Верховної Ради схильність виборців до участі в голосуванні зростатиме, прогноз щодо здійснення виборів буде сприятливий. Але якщо зростатимуть абсентеїстські настрої (як це відбувалося протягом останніх принаймні 6—8 місяців), прогноз, звичайно, буде несприятливий.

Який же варіант прогнозу ймовірний?

Річ у тому, що схильність до участі у виборах (а вона залежить від багатьох чинників) — досить тісно пов'язана також з оцінкою загального стану справ в Україні. **Якщо серед тих, хто вважає, що справи в Україні в цілому йдуть у правильному напрямі, збираються голосувати 73% виборців, то серед тих, хто вважає, що ці справи йдуть у неправильному напрямі, голосувати збираються тільки 50%. Та оптимістичних очікувань нема. Тож несприятливий прогноз щодо повноти здійснення парламентських виборів ймовірніший, ніж сприятливий.**

Тому постає питання: якщо вибори не відбудуться у багатьох округах, то за якої чисельності обраних депутатів вибори будуть вважатися за такі, що відбулися в Україні в цілому? Тобто, за якої кількості новообраних депутатів можна буде вважати, що утворився повноправний склад нової Верховної Ради, перед яким теперішня Верховна Рада має скласти свої повноваження? Мабуть, ні за будь-якої? Наприклад, чи повинна вона складати свої повноваження, якщо депутати будуть обрані менш як у 50 відсотках округів?

Закон «Про вибори народних депутатів» відповіді на таке питання не дає. Він регламентує встановлення результатів виборів тільки на окремому виборчому окрузі. Й тому, враховуючи несприятливість прогнозу стосовно здійснення виборів у значній кількості виборчих округів, чи не варто Верховній Раді зазчасно регламентувати встановлення результатів виборів у всій сукупності виборчих округів України, щоб запобігти ситуації, за якої під сумнів підпала б легітимність обох складів Верховної Ради — і теперішнього, і новообраного?

Валерій ХМЕЛЬКО,
завідувач кафедри соціології університету «Києво-Могилянська Академія», доктор філософських наук.

Перед ведуть... виборці

Як повідомив прес-центр Донецької міськради, 40 її депутатів підписали звернення до мешканців шахтарської столиці із закликом взяти активну участь у виборах депутатів Верховної Ради і віддати свої голоси за ті партії, політичних лідерів, кандидатів від виборців, хто обіцяють проводити в парламенті політику об'єднання народів, інтеграції економік країн СНД.

А тим часом напередодні виборів політичний розклад претендентів у Донецьку такий. Найбільше своїх представників у похід за владу відправили комуністи та ліберали, далі йдуть трудівники Партії праці. Але перед у цьому марафоні ведуть групи виборців, які висунули близько 100 претендентів.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

Кияни — претенденти черкащан

Справжній зорепад відомих імен посипався на голови черкащанам. Якби зібрати разом усіх столичних висуванців, котрі облюбували мальовничі округи в центрі України, вийшов би свій, черкаський, парламент, а на додачу ще й уряд. Серед претендентів — екс-прем'єр-міністр Вітольд Фокін, екс-міністр оборони Костянтин Морозов, екс-міністр сільського господарства Олександр Ткаченко. Є й діючі державні мужі і народні депутати — голова правління Національного банку Віктор Ющенко, міністр сільського господарства Юрій Карасик (недарма Володимир Яворівський передрікав Черкащині стати полігоном української аграрної реформи), Дмитро Павличко, Сергій Головатий, настоятель київської церкви Бориса і Гліба Юрій Бойко...

У списках претендентів і свої, доморощені, «зірки»: двічі Герой Соціалістичної Праці, уславлений буряківник Омелян Парубок, екс-представник Президента в області Костянтин Ястреб, безстрашний «афганець» Сергій Червонописький (той, що скандував у Москві, у Палаці з'їздів, на увесь світ: «Ленин! Родина! Коммунизм!») та інші.

Разом по 13 округах Черкащини висунуто більше як 170 претендентів на кандидатів у народні депутати України, з них лише 5 жінок.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Спробуй розберися

Окрім десяти нинішніх народних депутатів України — О.Білоусенка, Л.Білого, В.Ізмалкова, Б.Олійника, В.Петренка, О.Пристка, В.Слесаренка, С.Соболєва, В.Романчука та В.Гриньова — у 18 виборчих округах Запорізької області зареєстровано ще 235 претендентів. 56 із них на початок лютого отримали посвідчення кандидатів у депутати. Більш як половину претендентів висунуто в Запоріжжі — 137, де лише на одному Ленінському виборчому окрузі № 181 зареєстровано 30 претендентів.

Партійним організаціям запропоновано 20 відсотків претендентів (найбільше НРУ — 18, СПУ — 18, КПУ — 12, ЛПУ — 7, Партія праці — 4), трудові колективи висунули 24,5 відсотка, групи виборців — 55,5 відсотка.

Серед претендентів лише 22 жінки. За фахом значну перевагу мають інженери промисловості, будівництва і транспорту — 95, педагоги — 312, спеціалісти сільського господарства — 28, юристи — 19, лікарі — 14, економісти — 13. На депутатські мандати розраховують також 6 пенсіонерів і 10 безробітних.

Володимир ДУПАК.
Запоріжжя.

Тенденції

Кредити з'їдають терміти?

Знекровлена, а правильніше — позбавлена готівки промисловість почала рік ні добре ні погано.

Простоювали трубопрокатні заводи на Дніпропетровщині. Реалізувавши наприкінці року свою продукцію за однією ціною і наразившись на початку цього року на чергове підвищення ціни на газ, вони змушені були шукати додаткові оборотні кошти в банках, котрі уже вичерпали кредитний ресурс.

З тієї ж причини у вимушених неоплачуваних відпустках перебувало багато колективів металургійних заводів. З чотирьох домен Криворіжсталі в робочому стані підтримували одну. Велетень АвтоЗАЗ приступив до роботи лише наприкінці січня, тому що тисячі його постачальників через кризу кредитно-фінансової системи простоювали теж. АвтоЗАЗ обтяжений до того ж затоварюванням своєї продукції — його легковики не сьогодні-завтра буде вигідніше реалізовувати на внутрішньому ринку, ніж на зовнішньому. Проте на внутрішньому на автомобілі немає попиту: населення неплатоспроможне.

Отже, січень вказав на дуже небезпечну тенденцію у державі: прорахунки уряду в галузі кредитно-фінансової політики й валютного регулювання загрожують банкрутством уже не лише промисловим підприємствам, а й банківським структурам. Ми маємо скорочення кредитних ресурсів, котре, безумовно, призведе до підвищення кредитних ставок для виробників, а отже й до нового витка інфляції на споживчому ринку.

У січні не працював той, хто не оббиває пороги уряду з простягнутою рукою. Проте саме вони закликані виробляти додатковий продукт і створювати додатковий доход державі. Держпостачівський, або, коли хочете, держпланівський принцип розподілу матеріальних і фінансових ресурсів, як і раніше, захищає інтереси нерентабельних, збиткових виробництв. Банківська сфера — не виняток. Кредитні ресурси осідають на рахунках збиткових галузей, не приносячи очікуваного ефекту.

Сергій ВУСАТИЙ.

Верховна Рада схвалила дії Президента

3 лютого на вечірньому пленарному засіданні Верховна Рада України зняла свої застереження щодо статті п'ятої Протоколу до Договору про СНО, підписаного в Лісабоні 23 травня 1992 року, і про приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Таким чином, парламент підтримав дії Президента України Леоніда Кравчука на тристоронній російсько- американсько-українській зустрічі в Москві як такі, що відповідають постанові Верховної Ради від 18 листопада 1993 року «Про ратифікацію Договору між СРСР і США про скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь». Парламентарі доручили Кабінету Міністрів здійснити обмін грамотами про ратифікацію Договору про СНО, а також активізувати діяльність уряду по укладенню конкретних договорів, які випливають із застережень Верховної Ради.

Перед прийняттям рішення до парламенту звернувся Президент України Леонід Кравчук.

Виступ Л. КРАВЧУКА

Шановний Іване Степановичу, шановні народні депутати! Питання, що винесені на ваш розгляд, мають надзвичайно важливе значення. Без перебільшення, від того, яке рішення ви сьогодні ухвалите, значною мірою залежатиме майбутнє України як незалежної держави.

Як відомо, 18 листопада 1993 року Верховна Рада України прийняла Постанову про ратифікацію договору про СНО та Лісабонського протоколу з певними застереженнями. В ній, серед іншого, також містилося доручення Президентові України, урядові провести відповідні переговори з заінтересованими державами та міжнародними організаціями з метою належного захисту як інтересів безпеки України, так і матеріальних інтересів, що відкрило б можливості для набрання чинності Договором про СНО-1 і започаткувало б процес реального ядерного роззброєння у світі.

Ви знаєте, якою була реакція у світі на прийняту Постанову. Після цього рішення парламенту Україна стояла перед загрозою повної ізоляції, набутий через те негативний імідж нашої держави став посилюватися до рівня, який відкривав можливість вживати проти нас не тільки економічні методи тиску.

У нинішній кризовій економічній ситуації це вже таїло загрозу самому існуванню української держави.

Саме щоб уникнути небезпеки, за моїм розпорядженням були проведені тристоронні переговори з Сполученими Штатами та Росією з метою справедливого вирішення проблем ядерної зброї, виведення України з нескінченних суперечок з Росією, з світовою спільнотою і сконцентрування наших міжнародних зусиль на створенні сприятливих зовнішніх умов для проведення глибокого реформування економіки України.

Підписана в Москві заява і додаток до неї хоча і не є міжнародною угодою, що підлягає ратифікації, але визначають політичні зобов'язання трьох Президентів у рамках досягнутого між трьома державами компромісу у вирішенні проблем ядерної зброї, успадкованої Україною від колишнього Союзу.

Тексти заяви та додатку до неї є свідченням реалізації стратегічного курсу України на набуття без'ядерного статусу, який був визначений у Декларації про державний суверенітет, Заяві Верховної Ради про без'ядерний статус України та постанові парламенту «Про додаткові заходи по забезпеченню набуття Україною без'ядерного статусу». Жодне з ухвалених Верховною Радою рішень не ставило під сумнів цей курс.

Зокрема, досягнуті в Москві домовленості передбачають:

надання Україні після набрання чинності договором про СНО-1 та приєднання її до ДНЯЗ гарантій її національної безпеки, що включають зобов'язання щодо підтвердження стосовно України її незалежності, суверенітету та існуючих кордонів, утримання від погрози силою або використання сили, заходів економічного тиску;

зобов'язання Сполучених Штатів Америки надати Україні відповідні кошти на демонтаж ядерної зброї з можливістю збільшення обсягу такої допомоги в майбутньому. Вивезення всіх ядерних боєзарядів з України до Росії для їх розукомплектування, з одночасним наданням компенсацій у формі поставок тепловидільних збірок Україні для потреб її атомної енергетики.

Крім того, і це має особливе політичне значення, було підтверджено, що Україна, США, Росія співпрацюватимуть між собою як рівноправні партнери і це відносини між ними повинні будуватися на засадах поваги до незалежності, суверенітету та територіальної цілісності кожної держави.

Сполучені Штати також заявили про свою готовність надати допомогу Україні у створенні в Україні ринкової економіки.

Дехто каже, що це в Заяві не повністю відповідає сформульованим застереженням, оскільки, мовляв, у ній є відхід від конкретних цифр, обмежень щодо ліквідації боєголовок та носіїв, зафіксованих у пункті 6 Постанови від 18 листопада. Але в цій же статті сказано, що цей пункт надає можливість знищення ядерної зброї Україною понад встановлені обмеження. Тобто виконавча влада одержала повноваження домовлятись щодо демонтажу боєголовок, процес знищення яких має відбуватись відповідно до процедур, які не встановлені Договором про СНО-1. Тобто йдеться про те, що ті максимальні можливості, які закладені у постанові Верховної Ради, ми прагнули виконувати, але, зрозуміло, що певні компроміси в таких випадках неминучі.

Таким чином, Тристороння заява та додаток до неї, а також їх реалізація, на нашу думку, і це правда, відповідають вимогам, що викладені у Постанові Верховної Ради України від 18 листопада 1993 року.

Я підкреслюю, що принципові застереження Верховної Ради виконавська влада виконала. Це є відповіддю на справедливі сумніви та застереження нашого парламенту.

У зв'язку з цим згідно з статтею 103 Конституції України в порядку законодавчої ініціативи я вніс пропозиції про зняття застережень, що містяться в Постанові Верховної Ради від 18 листопада 1993 року стосовно статті 5 Лісабонського протоколу, та приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

Здається, що питання про необхідність приєднання України до ДНЯЗу, яке знаходилося в центрі уваги не тільки тут, в Україні, а всього міжнародного співтовариства, має бути очевидним і зрозумілим для всіх, хто живе в світі реалій.

Це відповідає довгостроковим національним інтересам України, в тому числі інтересам забезпечення нашої національної безпеки.

Дехто, правда, чи свідомо чи несвідомо перекручує факти, намагається довести, що Україна нібито може стати ядерною державою, і від цього будімто посилиться її безпека та зростатиме вага в міжнародних відносинах, що ядерною зброєю ми можемо захистити незалежність, територіальну цілісність та майбутнє процвітання українського народу.

Повторюю, дані про справжній стан речей доводять, що захищати цю тезу просто неможливо, якщо знати і слухати, враховувати ті реалії, які є справді.

Ситуація для наших військових, провідних науковців, ядерщиків та інших фахівців, що причетні до цієї справи, абсолютно ясна.

Нагадую деякі незаперечні факти.

1. Ядерна кнопка, тобто вся командна інфраструктура, необхідна для проведення націлення та запуску ракет, як раніше, так і нині знаходиться в Москві.

Ніхто, і це треба враховувати, не дозволить нам без непередбачених наслідків перебрати цей контроль на себе, як хтось наївно пропонує.

Такі акції могли б тільки спровокувати виникнення гострої воєнної небезпеки для України. Я повторюю, не захистити її безпеку, а спровокувати виникнення небезпеки.

Оскільки ядерна зброя, розташована в Україні, нами не контролюється, вона не може відігравати роль фактору стримування потенційного агресора, не може. Стратегічні ракети, що сьогодні стоять у нас на бойовому чергуванні, становлять загрозу тільки Сполученим Штатам. Як відомо, і це вже, здається, всім зрозуміло, США на нас нападати не збираються. Ядерна зброя практично є загрозою для нас самих через той небезпечний стан, в якому через непостачання необхідних складових, перш за все з Росії, вона сьогодні знаходиться.

Починаючи з цього року, гарантійний термін не тільки боєздатності, а просто безпечного зберігання значної кількості ядерних боєзарядів завершується. В 1995 році цей процес набуває обвального характеру, про це свідчать конкретні розрахунки і дані. Але з моменту вичерпання гарантійного терміну ядерного боєзаряду він перетворюється з небезпеки для інших в небезпеку для нас. Такі ядерні боєзаряди необхідно вивозити для демонтажу і переробки, оскільки своїх відповідних заводів у нас, як ви знаєте, немає. А вони є у виробника зброї — Росії. Якщо цього не зробити, загроза нової катастрофи може стати цілком реальною. Я думаю, що це велика відповідальність для всіх нас.

Я одержав через Міністерство оборони відповідне рішення головних конструкторів, розробників ядерних боєприпасів. Я хочу, щоб ви знали про це, і тут приховувати, мабуть, немає ніякої потреби і від народу України. Прочитаю в оригіналі це. Ми вивезли наприкінці грудня місяця кілька боєголовок для демонтажу у зв'язку з тим, що вже вийшов їх термін гарантії. Розробники нам дають таку інформацію.

«Довожу до Вашего сведения решение главных конструкторов, разработчиков ядерных боеприпасов, согласованное межведомственной комиссией Министерства атомной энергетики и Министерства обороны России по результатам дефектации трех боевых блоков, поступивших с Украины с просроченным термином технического обслуживания.

При осмотре боевых блоков комиссией обнаружены продукты коррозии на поверхностях урановых деталей, которые являются источником повышенной токсикологической и радиологической опасности.

По результатам работы комиссии главные конструкторы пришли к выводу, что нарушение регламента технического обслуживания ядерных боеголовок приводит к появлению в них необратимых процессов старения, изменению физико-химических характеристик, взрывоопасных и радиоактивных материалов.

Указанные явления увеличивают опасность при разборке ядерных боеголовок. Дальнейшая эксплуатация, хранение данных боеголовок усугубляют происходящие в них процессы, что может привести к образованию взрывоопасных смесей в их гермообъемах».

Ось така інформація. Я хочу вам сказати, що консультації мої з відповідними науковими інституціями України і вченими, які мають причетність до цього, підтверджують цю характеристику, цю небезпеку.

Таким чином, успадкована Україною від колишнього Союзу ядерна зброя не тільки не може бути використана для підтримання безпеки України, а становить загрозу для неї. Для самостійного виготовлення нової ядерної зброї ми не маємо ані відповідної наукової та виробничої інфраструктури, на що потрібні десятки мільярдів доларів, ані місця, де можна було б проводити випробування такої зброї.

Я сподіваюсь, що більшість людей і народні депутати України мали можливість побачити і почути думку провідних науковців України з цього питання, зустріч з якими транслювалася Українським телебаченням.

Якщо ми не можемо бути справжньою ядерною державою і мати від цього бодай будь-який позитив, то чому б нам разом з іншими, з ста вісімдесятьма державами світу не приєднатися до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї? Чому наполягати на збереженні ситуації, коли кожного разу на зустрічі чи то Президента, чи то інших керівників України з керівниками держав світу, чи то на дипломатичних переговорах, при будь-яких зустрічах простих людей, засобів масової інформації, — завжди починається розмова з одного. Просто люди не розуміють, чому ми наполягаємо саме на такій позиції. Дехто, правда, вважає, що занепокоєність світу ставленням України до ядерної зброї йде нам на користь, що це додає авторитету нашій державі. Якось забувається при цьому, що до підписання Тристоронньої Заяви Україну все частіше поєднували в одну групу з державами, які мають однозначно негативну репутацію у світі. Я особисто це відчув, і тут присутній міністр закордонних справ, який брав участь від Римської зустрічі до Брюссельської, зможе вам свої враження тут доповісти.

Невирішеність проблеми ядерної зброї, розташованої в Україні, залишалась до останнього часу однією з головних перешкод на шляху до повноцінного розвитку взаємовигідного економічного співробітництва з іноземними державами.

Після прийняття Постанови Верховної Ради про ратифікацію Договору про СНО нам на всіх рівнях прямо і однозначно наголошували, що доки Україна не ратифікує Лісабонського протоколу в повному обсязі і не приєднається до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, надання дійової допомоги в розбудові ринкової економіки просто унеможливлюється. Більше того, важко було сподіватися на нормальне ставлення до нас багатьох країн світу. Кажуть, що це диктат. З цим можна погодитись. Ми, мовляв, повинні протестувати, але для того, щоб це робити, ми маємо діяти у відповідності з прийнятими на себе зобов'язаннями, а не руйнувати ситуацію, яка склалася. Зараз Україну звинувачують у найважливішому, що якщо ми не діємо у відповідності з своєю позицією, яку раніше проголосили, ми ставимо перепону на шляху до дальшого роззброєння в світі. Договір про СНО-2 стає під загрозу. Україну звинувачують саме в цьому. Хоча стан нашої економіки, можливість її реформування залежить в першу чергу від нас самих, і це правда, без підтримки міжнародних фінансових інститутів, провідних держав Заходу і не тільки грошима, але й досвідом, приватними інвестиціями, наданням доступу на свої ринки, ми не обійдемося. І вже зовсім не обійдемося без російського ринку. А хіба можна сподіватися на розвиток нормальних, я підкреслюю, нормальних стосунків з Росією, не вирішивши цієї болючої проблеми. Якщо хтось думає, що можемо, то він глибоко помиляється.

У цьому зв'язку хочу сказати, що саме зараз нам вдалося досягти практично повного розуміння наших проблем. І найголовніше — готовності допомогти нам у важкій справі реформування економіки з боку провідних західних країн та міжнародних інституцій. По-іншому вже до нас ставляться і наші найближчі сусіди.

Щойно нами отримана заява від імені голови Європейського союзу про те, що досягнуті в Москві тристоронні домовленості прокладають шлях для розвитку повних та плідних відносин співробітництва — між Україною та Європейським союзом. Президент Сполучених Штатів Білл Клінтон під час його перебування в Києві запевнив, що Сполучені Штати скористалися своїми можливостями впливу на провідні міжнародні фінансові організації для надання з їх боку необхідної нам допомоги.

Як доповідає делегація, що на минулому тижні провела переговори у Вашингтоні, ми вже зустріли корінний поворот позиції і Сполучених Штатів, і Міжнародного співтовариства, і Міжнародного валютного фонду, і Світового банку до України.

Вони готові надати значну фінансово-технічну допомогу нашій державі і кредити. Започатковано механізм реалізації цієї допомоги для всебічного економічного співробітництва. Деталі цього, я сподіваюсь, вам відомі з уже опублікованої Спільної заяви.

Власне, це перші відгуки і пропозиції. Впевнений, що будуть інші, не менш серйозні. Тепер все залежатиме тільки від нас, від нашої готовності скористатися цим моментом і цими можливостями, об'єднатися у виконанні нашого найголовнішого на сьогодні завдання. А тим завданням, я вважаю, є якнайшвидше переборення кризових тенденцій в нашій економіці, проведення серйозних реформ у напрямку створення демократичної держави соціально орієнтованої економіки.

Наголошую ще раз. Сьогодні майбутнє України як незалежної, впливової, а в майбутньому і процвітаючої держави Європи, залежить не від ядерної зброї (її у колишньому СРСР було більше, ніж потрібно, але вона його не врятувала), а залежить від економічного добробуту та соціальної стабільності нашого суспільства.

Якщо ми подолаємо нинішню економічну кризу, то зможемо і відстояти свою незалежність і недоторканність своїх кордонів і нікому не дозволимо знову ж таки з допомогою міжнародних організацій втручатися в наші внутрішні справи.

Думаю, настав час, якраз той самий вирішальний час, коли кожному з нас, присутньому у цій залі, треба раз і назавжди зрозуміти: щоб робити реально спрямовані на захист дійсно життєво важливих національних інтересів кожної простої людини політику, треба, поперше, свідомо дивитися в очі існуючим реаліям, зважувати свої можливості. І, нарешті, бути готовими до прийняття серйозних і відповідальних рішень. Більш ніж переконаний, що Україні сьогодні необхідно прийняти саме таке рішення. Дякую за увагу.

* * *

Міністр закордонних справ Анатолій Зленко, який виступив потім, відзначив, що в багатьох демократичних країнах світу Україні дають зрозуміти: відмовившись від приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, вона потрапляє до числа держав, які мають не дуже високий рейтинг. Було поставлено під сумнів навіть сам факт ратифікації Україною Договору про СНО і пущено чутки про те, що вона переглядає зафіксований основоположним зовнішньополітичним документом курс на без'ядерний статус. Це, безумовно, завдає великої шкоди міжнародному іміджу України.

Розгорнулась ворожа нам кампанія і формувалась громадська думка у плані міжнародної ізоляції України, на яку розраховували певні політичні кола сусідніх країн, підкреслив Анатолій Зленко. Великою помилкою, сказав він, було б не враховувати реакцію Росії на можливість перетворення України в ядерну державу.

Міністр зауважив, що стан нашої економіки вказує на істину: головною складовою безпеки будь-якої держави є здорова економіка і соціально-політична стабільність у суспільстві. Якщо цього немає, ніяка ядерна зброя, навіть контрольована, не зможе гарантувати нам безпеку.

Міністр оборони Віталій Радецький у своєму виступі детально розповів про стан ядерної зброї, розміщеної на території України. Він, зокрема, сказав: гарантовані терміни служби значної частини ядерних боєзарядів закінчуються або вже закінчилися. Може статись так, що неконтрольовані фізичні процеси, які здійснюються в ядерних блоках, будуть непередбачені, а стан ядерної зброї — критичним. Зараз в Україні накопичилось більш як 300 одиниць реакторів, які потребують термінової заміни. Всі вони виготовляються в Росії, і в Україну не надходять.

На думку міністра, у найближчій перспективі наша держава не зможе вирішити багатьох проблем, пов'язаних з ядерною зброєю. В Україні відсутня науково-виробнича база для створення ядерної зброї, немає полігонів для її випробування, а також спеціалістів для утилізації ядерних боєзарядів. Тому дальше утримання ядерних боєприпасів є небезпечним не тільки для України і Росії, а й для інших держав. Як вважає Віталій Радецький, тристоронні домовленості в Москві в цілому позитивно вирішують практично всі військово-технічні питання ядерної зброї в Україні.

Перший заступник Голови Верховної Ради Василь Дурдинець, який виступив потім, повідомив депутатів: Тристоронння Заява президентів України, Росії і США — це логічний і необхідний крок у справі поетапного здобуття Україною без'ядерного статусу відповідно до документів, прийнятих парламентом у 1990—1991 і 1993 роках. Оцінюючи досягнуті домовленості, він підкреслив, що цей міжнародний компроміс відповідає інтересам України, бо дає їй можливість одержати необхідну економічну і фінансову допомогу, міжнародні гарантії своєї безпеки, а також відповідну компенсацію вартості ядерних матеріалів.

Під час дискусії багато депутатів відзначали, що Президент України діяв адекватно тій ситуації, що склалась як у державі, так і за її межами. І хоча були противники зняття застережень, більшість депутатів схвалила дії Леоніда Кравчука при підписанні Тристоронньої Заяви, що і було відображено у прийнятій постанові.

Кор. Укрінформу.

Продиктовано в номер

На площі — мітинг, а в церкві — президент

Широко розрекламований «Мітинг переможців», присвячений обранню президентом Республіки Крим Юрія Мешкова, зібрав 6 лютого у Сімферополі на площі Леніна лише близько 400 осіб. Мітинг проходив під державними прапорами РФ, на самому його початку оркестр виконав гімн СРСР. Голова «Русского общества Крыма» Анатолій Лось сказав, що «обрання Юрія Мешкова президентом Республіки Крим неодмінно покладе добрий початок відновленню Радянського Союзу, тобто єдиної Російської держави».

А цього дня Ю. Мешков побував у церкві. Архієпископ Сімферопольський і Кримський Лазар благословив президента Республіки Крим, подарував йому Біблію і ряд книжок на християнську тематику.

Ми корумповані. Але не дуже

На Закарпатті з робочим візитом побував Голова Служби безпеки України Євген Марчук. Він ознайомився зі специфікою діяльності управління СБУ в області, в якого останнім часом додалось завдань. Зокрема, з пожвавленням міграційних процесів — численними спробами громадян (в основному вихідців зі східно-азіатських країн) нелегально дістатись західних держав через український кордон. Лише торік таких «перебіжчиків» затримано кілька сотень. А загалом, в Україні зараз незаконно перебуває близько 30 тисяч чоловік. Днями радіо «Свобода» повідомило, що за рівнем корумпованості всіх владних структур Україна посідає друге місце у світі після Колумбії. Коментуючи це твердження, Євген Марчук з ним не погодився, хоча й повністю відхилити не став. Але, на думку Голови СБУ, за масштабами, діапазоном охоплення, природою та формами ми ще далекі від тих же США. Італії чи Німеччини, навіть Росії.

За протоколом і без

Візит посла Великобританії в Україні Саймона Хіманса на Дніпропетровщину був офіційний, разом зі співробітниками економічного відділу посольства, аби налагоджувати взаємовигідні стосунки. Гостя прийняв перший заступник глави обласної держадміністрації Леонід Гаманюк.Але сталася і позапротокольна подія: Саймон Хіманс побажав також зустрітися з тутешніми лідерами різних партій та приватними підприємцями і бізнесменами, які уже встигли заявити про себе.

Припинити протиставлення

(Початок на 1-стор.).

І.Антощенко також дорікнув Міністерству у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, бо всупереч цілям цього Міністерства і його назві інваліди Чорнобиля з часом відчувають тільки погіршення свого захисту.

Президент спілки зажадав розголосити результати аналізу смертності серед інвалідів-чорнобильців і припинити протиставляти їх іншим категоріям, які потребують соціального захисту.

За умов тотального наступу на права інвалідів-чорнобильців і нехтування їхніх вимог відповідальність за все це, заявив І.Антощенко, має нести перша особа держави — Президент України, і виправити становище має саме він.

Кубок — у «Ніке»

У Дніпропетровську завершився фінальний турнір розиграшу Кубка країни з міні-футболу. У головному матчі зустрілися місцева «Ніке» та запорізька «Надія». Сильнішими виявилися господарі — 5:1 і заволоділи почесним призом.

— Організація турніру була на найвищому рівні, — прокоментував президент федерації міні-футболу України Геннадій Лисенчук. — Велика заслуга в цьому президента ФК «Ніке» Олександра Звірянського. Рівень гри команд у порівнянні з минулими змаганнями значно зріс. Це вселяє неабиякі надії. Адже український міні-футбол незабаром дебютуватиме на міжнародній арені.

Премій — багато і різних вручено письменникам

Вітаємо!

Можна зрозуміти раду Спілки письменників України, яка винесла своє чи не найбільше свято за останні роки — вшанування лауреатів літературних премій 1993 року — на люди, запросивши до «Українського дому» прихильників художнього слова і тих, хто допоміг відбутися святові — своїх спонсорів. Поява у бізнесово-комерційних структурах людей, готових служити розвиткові нашої культури, — обнадійлива прикмета часу. І тому радість з відзначеними письменниками по праву ділили фірма «Новатек», Асоціація детективів України, Український фонд підтримки реформ, які допомогли створити матеріальний фонд підтримки Спілки письменників України.

Дипломи премій були вручені: імені Володимира Сосюри — Юрію Завгородньому, імені Юрія Яновського — Миколі Петренку, імені Олександра Білецького — Михайлині Коцюбинській, Дмитру Горбачову, імені Андрія Головка — Борису Тимошенку, Валентину Тарнавському, імені Василя Симоненка — Миколі Біденку, Ніні Півторацькій, імені Володимира Короленка — Леоніду Губіну, Володимиру Югову, Миколі Омельченку, імені Миколи Лукаша — Юрію Лісняку.

Асоціація детективів України встановила свою щорічну премію — імені Гліба Жеглова та Володимира Шарапова. Першими лауреатами цієї оригінальної відзнаки стали письменники Володимир Дрозд, Михайло Канюка і журналіст Віталій Вежнін.

Винуватців свята вітали Микола Жулинський, Юрій Мушкетик, Віктор Пинзеник та інші. На честь лауреатів було дано концерт, у якому взяли участь відомі майстри мистецтв України.

Вела вечір Лариса Хоролець.

Фотофакт

Голос Чернігова чутиме світ

На чернігівському заводі «ЧЕЗАРА» протягом досить невеликого проміжку часу — кількох місяців — були зібрані і протестовані перші в Україні сім станцій 5ESS компанії АТІТ. Вони вже встановлені і відмінно діють у Львові, Києві, Чернівцях, Луганську, Полтаві та Кіровограді.

Спеціалісти Українського Центру Допомоги Клієнтам телефонних станцій 5ESS, що розташований у Чернігові, нарешті потурбувалися і про господарів — щойно завдяки турботам спільного українсько-американсько-голландського підприємства УТЕЛ в обласному центрі введена до ладу діючих сучасна телефонна станція. Вона дає можливість тримати оперативний та високоякісний зв'язок не тільки в межах області та України, а й більш ніж з 100 країнами світу.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Фото Валерія ІНЮТІНА.

На знімку: урочисте відкриття телефонної станції у Чернігові. Міністри зв'язку України та Білорусі Олег Проживальський та Іван Грицук під час святкової церемонії.

Щойно з друку

«Крапка над «і»

Таку назву має газета донецької обласної організації Української республіканської партії. Перший номер її вийшов у Слов'янську, де знаходиться і редакція видання. Як запевняють члени редколегії, це буде часопис для всіх і про все. Проте перший номер суто політичний — тут програмна стаття голови обласної організації УРП Юрія Діденка, передвиборна платформа народного конгресу України, до складу котрої входить і УРП, дві його заяви. Вміщено статтю почесного голови Української республіканської партії Левка Лук'яненка.

Валентин ДЕМЧЕНКО.

Донецьк.

Здоров'я — питання актуальне

«Умови життя в сучасному світі: проблеми здоров'я та рухової активності» — тема «круглого столу», що відбувся у Києві. Його учасники — провідні вчені країни в галузі медицини, екології, психології, соціології, спорту.

— Ця проблема має велике теоретичне значення в плані забезпечення відповідних умов життєдіяльності людини в сучасному світі, — сказав ректор Українського державного університету фізичного виховання і спорту, академік Української академії наук національного прогресу (УАННП) Володимир ПЛАТОНОВ. — В умовах глибокої економічної кризи, несприятливої екологічної обстановки такі фактори, як рухова активність, раціональне харчування, відмова від куріння і зловживання алкоголем, набувають особливої важливості для підтримання задовільного стану нашого здоров'я. Але позитивний вплив цих факторів на організм можливий лише за умови їх комплексного застосування.

На жаль, Україна, особливо після Чорнобильської трагедії, являє собою своєрідний «випробувальний полігон» для вивчення впливу навколишнього середовища на здоров'я населення. Тому УАННП та УДУФВС виступають ініціаторами розробки програми комплексного міждисциплінарного дослідження проблем зміцнення здоров'я людини, в якій узяли б участь відомі вчені багатьох країн. Ми вже отримали підтвердження про участь у спільній роботі фахівців з Китаю, Польщі, Угорщини, Білорусі, Росії. Наукові дані, які маємо, безперечно, зацікавлять світове співтовариство. Втім, щоб утілити в життя такий солідний проект, не обійтись без допомоги ООН, ЮНЕСКО, Європейської ради наукових організацій та ін.

Під час засідання «круглого столу», яке пройшло напрочуд цікаво і конструктивно, Президент УАННП Олексій Онипко вручив дипломи академіків тільки-но обраним Станіславові Душаніну, Юрієві Стеценку, Леонідові Багрію-Шахматову, Володимирові Лобасу, члена-кореспондента — Тетяні Стеценко.

Учасники зібрання створили робочу групу, яка й розробить програму.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Ювілеї

«Я мов по смерті оживаю»

Така судилася Україні історична доля — наші велети духу оживають по смерті. Ось і славетному вченому, громадському діячеві, історикові та поетові Павлу Чубинському аж на 155-річчя від дня народження встановлено пам'ятник. І стоїть він тепер на Книшевому цвинтарі, що в Борисполі. На пам'ятнику викарбувано слова поета: «Я мов по смерті оживаю».

На цій високій ноті й відбулося в Борисполі велике свято — сюди прибуло чимало гостей з Києва, сусідніх сіл. Чудовий концерт об'єднав на сцені будинку культури місцевого радгоспу самодіяльні колективи — хорову капелу імені Чубинського, фольклорний ансамбль «Чебрець», учасники якого приїхали з Макарівського району, а також Державну заслужену капелу бандуристів України. І, звичайно, так би мовити, заключним акордом концерту став гімн «Ще не вмерла Україна», слова якого написав Чубинський.

А в історико-краєзнавчому музеї райцентру розгорнуто виставку картин народного майстра із села Дударкова Івана Приходька, твори котрого оспівують красу рідної землі, яку належить відроджувати всім спільно.

Григорій МЄСТЄЧКІН.

Як справи, колеги!

Вони «будують державу»,

а журналістів можна вигнати куди завгодно. Усе стерплять

Ця наша звичка має, очевидно, «велике жовтневе соціалістичне» походження. Спочатку «іменем революції» ми експропрійовували родові палаци, потім «іменем колективізації» — куркульські маєтки, пізніше «іменем атеїзму» — собори... Нині «іменем незалежності» — ... редакційні особняки.

Колеги з тижневика «Культура і життя» — одні з небагатьох (якщо не єдині) зі столичних журналістських колективів) мають пристойні умови роботи: працюють уже десять років у просторому особняку в центрі міста. «А для чого писакам така розкіш?» — поставили собі питання у Кабінеті міністрів, і 25 вересня минулого року в. о. прем'єра Ю. Звягільський видав розпорядження про те, щоб у будинку по вул. Обсерваторній, 6 «розмістити посольство Республіки Молдова», а інститут Діпрохіммаш має надати в орендне користування редакції газети «Культура і життя» службові приміщення на п'ятому поверсі будинку по бульвару Лесі Українки, 34...

Наш брат-журналіст, звичний працювати і в Чорнобилі, і в Нагірному Карабасі, поперхав претензій не мав. Але...

— Оглянувши нове помешкання разом з директором інституту Діпрохіммаш, людиною, не посвяченою в тонкощі журналістської праці, ми дійшли до спільної думки: таке приміщення просто ображає журналістську гідність, — розповів головний редактор «Культури і життя» В. Кравченко. — В ньому навіть неможливо розмістити редакційні служби: друкбюро, фотолабораторію; немає телефонного і телетайпного зв'язку, гаража для службового автомобіля, а найголовніше — діє режимно-пропускна воєнізована система, що спричинятиме непорозуміння під час приймання іноземних відвідувачів і делегацій. Більше того — будинок потребує капітального ремонту.

Колектив вирішив розпорядження Кабінету міністрів не виконувати доти, доки не запропонують «приміщення, придатне для виконання журналістами своїх службових обов'язків». Але що там колектив якихось «писак»! Без офіційної відповіді лишилися навіть звертання міністра культури І. Дзюби до Президента Л. Кравчука й уряду. Щоправда, В. Мельниченко, завідувач відділу із питань житлово-комунального господарства Кабінету міністрів, цілком офіційно, демонструючи, очевидно, «високу культуру» нашого уряду заявив: «Передайте своєму міністрові, що все це дитяче белькотіння. Ми примусимо вас підкоритися. Ви, писаки, можете, що завгодно друкувати, а нам треба розбудовувати державу...»

Ситуацію, що склалася, я попросила прокоментувати представників дипломатичного корпусу Республіки Молдова в Україні.

— Колізії довкола будинку на вулиці Обсерваторній, 6 — це внутрішні справи Української держави, — сказав радник з економічних питань Валерій Старенко. — Ми працюємо в Україні вже 8 місяців у готельних умовах і, звісно, хочемо, щоб питання з приміщенням було вирішене якомога швидше. Нашим колегам з українського дипломатичного корпусу в Молдові, наприклад, уже виділено прекрасний котедж (300 квадратних метрів) у центрі Кишинева, неподалік парламенту. Що ж до проблем з виселенням редакції, то, безперечно, ми хотіли б, щоб усе завершилося полюдськи.

Але по-людськи поки що не виходить. Бо «люди заважають», з'ясовується, «розбудовувати державу». Притому люди, причетні до національної культури, «заважають» давно.

Катерина КІНДРАСЬ.

Голани: один з двох боків медалі

Відрядження за кордон

Засоби масової інформації України, Росії та інших держав чимдалі більше приділяють уваги процесові врегулювання арабо-ізраїльських відносин. Однією з його проблем є вирішення питання територіальної приналежності Голанських висот, які сьогодні офіційно є сирійською територією, окупованою Ізраїлем. Автор пропонує власне бачення окремих сторін цієї проблеми, адже нещодавно, в жовтні минулого року, побував на Голанах з ізраїльського боку демаркаційної лінії.

Перш за все про мету подорожі. В жовтні минулого року делегація Подільського району Києва відвідала ізраїльське місто Гіватайм на запрошення його мера. Мета — встановлення дружніх відносин між Подолом і Гіватаймом.

Складаючи програму перебування подільців в Ізраїлі, гостинні господарі передбачили і знайомство з країною, в тому числі відвідання гарячих точок — Голанських висот та західного берега річки Йордан.

В ті дні в Ізраїлі точилася дискусія щодо проекту арабо-ізраїльських угод «Мир за території». Міста, перш за все балкони будинків, були прикрашені короткими гаслами здебільшого, звісно, івритом. Однак траплялися й російськомовні варіанти їх: «Народ — за Голани!»

В кнесеті вирували дебати: віддавати окуповані території в обмін на тривкий мир, якого країна не має всі 45 років свого існування, чи ні. Засідання кнесету транслювалися по телебаченню. Наскільки пам'ятаю, позитивне рішення з цього питання ізраїльський парламент прийняв незначною більшістю голосів. Вирішальний вплив справила особиста позиція прем'єр-міністра, лідера Робітничої партії Іцхака Рабина.

Ще по дорозі на Голани, розташовані десь за півтори сотні кілометрів від Тель-Авіва, ізраїльтяни пояснювали нам величезне стратегічне значення Голанських висот для їхньої країни. Мовляв, під час усіх арабо-ізраїльських воєн арабська артилерія, а потім і ракетні війська буквально розстрілювали всю ізраїльську Галілею з позицій на Голанах. Захоплення цих позицій коштувало ізраїльтянам загибелі тисяч їхніх вояків. Крім того, вже понад 20 років на окупованій території Голан існують ізраїльські поселення. Вони освоїли там цілинні землі і ведуть інтенсивну господарську діяльність.

Недовгий шлях уздовж берега, потім підйом по напівгірському асфальтовому серпантину — і ми вже на самих Голанах. Це таке собі хвилясте плато, подекуди порізане балками. Обабіч шосе, то там, то тут бачимо ізраїльські поселення — кібуци. Це, власне, сільськогосподарські комуни. Можна було б назвати їх колгоспами, якби це слово не набуло вже в Україні дещо глузливого відтінку.

Території кібуців оточені колючим дротом, і подекуди можна побачити озброєних кібуцників. Вартують. Чимось це нагадало... козаків. Ті так само працювали на землі і в будь-яку хвилину були готові стати на захист цієї землі і всієї держави.

Подумалося: тут працюють ізраїльтяни, які зробили соціалістичний вибір. Вибір для себе, а не для всієї Держави Ізраїль. Вони колективно працюють, конкуруючи з ізраїльськими фермами. Їхній рівень життя залежить лише від їхньої роботи, а не від державних подачок. Отак би й нашим прибічникам соціалістичного вибору. Не нав'язувати цей вибір усьому народові України, а власноруч реалізовувати його особисто для себе разом зі своїми однодумцями...

Галілея, що на протилежному березі, оповита прозорим, блакитним ще, ранішнім серпанком. Але віриться, що, коли сонце підійметься вище, її з Голан дійсно видно, як на долоні. І кожне село галілейське може стати прекрасною мішенню, якщо на Голанах знову займуть вогневі позиції арабські артилерійські й ракетні батареї...

Цього ж дня проїхали весь, також окупований Ізраїлем, західний берег Йордану — з півночі на південь.

В Єрихоні зупинилися перепочити. Біля ринку кілька арабів мирно розмовляють про щось з двома озброєними ізраїльтянами. Просто ідилія. Але! Практично на кожному котеджі в Єрихоні демонстративно майорять палестинські прапори. Хіба можна уявити, щоб у часи німецької окупації хтось міг безкарно підняти над своєю хатою червоний прапор з серпом і молотом? Вже це певною мірою характеризує окупаційний режим.

Ближче до Єрусалима частіше зустрічаються танки. Військові патрулі обшукують деякі автомобілі — чи немає зброї? Знову в полі зору ізраїльські поселення, колючий дріт, вартові...

В самому Єрусалимі довелося бути свідками неприємної ситуації, Арабські хлопці не змогли стримати ненависті до ізраїльтян, спрямувавши її на наших супутників. Загальний настрій на певний час було зіпсовано. Коли пристрасті трохи вгамувалися, літній мудрий ізраїльтянин сказав нам:

— Що ви хочете? Економічно вони мають змогу жити, і непогано, але ж ці люди десятиліттями обмежені в своїх політичних правах! Нормальні люди так існувати не можуть. Це усвідомлює дедалі більше ізраїльтян.Тому домовленості «Мир за території» дістають чимдалі ширшу підтримку ізраїльської громадськості.

Як відомо, Ізраїль — це держава, відроджена євреями вже в нинішньому столітті; протягом усього свого існування вона не визнавалася сусідніми арабськими державами, які постійно нахвалялися стерти її з лиця землі. Півтора десятка літ тому Ізраїлю, нарешті, вдалося розколоти єдиний арабський фронт. Повернувши Сінай Єгипту, Ізраїль отримав за це мирний кордон на півдні. Домовившись нещодавно з доти непримиренним Ясіром Арафатом про автономію для палестинців Гази та Єрихона, Ізраїль зробив наступний крок по шляху залагодження суперечностей з сусідами і забезпечення тривкого миру в регіоні. Залишаються Голани — останній вузол арабо-ізраїльського конфлікту. Як його буде розв'язано, як будуть узгоджені територіальні інтереси Сирії, безпека ізраїльської Галілеї, проблема ізраїльських поселень, покаже життя. Віриться в здоровий глузд й ізраїльського керівництва, і сирійського президента Асада.

На закінчення хотів би поділитися ще одним спостереженням. Ізраїльтяни в масі своїй до нас, українців, ставляться дружньо. Значний відсоток громадян цієї країни або самі прибули на землю обітовану з України, або батьки їхні переїхали з України, або діди. Багато хто з них ходив разом з нами до школи, вчився в тих само вузах, просто дружив з нами тут. За державний антисемітизм більшовицької імперії вони на нас зла не тримають. За те, що представник СРСР голосував проти Ізраїлю в ООН, що араби вбивали їх із радянської зброї, — також. Це наші земляки. Багато хто з них сумує за Україною. Вони, можна сказати, частина нашої діаспори. З ними треба дружити. Дружба, зцементована спільною історією, набагато міцніша за дружбу, продану за нафту або куплену за зброю.

Володимир ПАРХОМЕНКО.

P.S. Як стало відомо, ізраїльський парламент більшістю в один голос прийняв резолюцію, яка підтримує позицію уряду щодо Голанських висот. Отже, питання територіальних поступок Сирії можливо буде винесене на референдум. Прем'єр-міністр Ізраїлю І.Рабин заявив, що майбутній мир з Сирією передбачає «територіальний компроміс» на Голанських висотах. Проте Президенти Сирії та Лівана засудили намір ізраїльського уряду провести референдум щодо евакуації військ і поселень з Голанських висот. На їхню думку, захоплені Ізраїлем землі мають бути повернені арабам повністю, згідно з принципом «Землі в обмін на мир».

В.П.

Стартували ще раз. Здається, вдаліше

(Початок на 1-й стор.).

То що ж виходить? Минулого листопада наші депутати були не згодні з лісабонським формулюванням статусу України і висунули застереження, які гарантували б Україні і її справжній статус власника ядерної зброї, що опинилася на її території, і національну безпеку, і справедливу компенсацію за ядерне роззброєння, яке не під силу нашій економіці. При цьому Договір СТАРТ-1 було ратифіковано, але через парламентські застереження цей факт не визнали ні США, ні Росія.

Згідно із застереженням 11 від 18 листопада переговорну роботу почав Президент Л.Кравчук, і з'явилася тристороння заява від 14 січня 1994 року. Документ, м'яко кажучи, цікавий уже хоча б тим, що Україні нічого не давали й не гарантували, але обіцяно було майже все, що передбачали парламентські застереження. Тож українська ВР, прийнявши постанову від 3 лютого, фактично на обіцянку гарантій і допомоги відповіла згодою-обіцянкою приєднатися до ДНЯЗ як неядерна держава. Вийшло: обіцянка Вашингтона і Москви — на обіцянку Києва, бо, по-перше, стаття V Лісабонського протоколу не передбачає негайного автоматичного приєднання України до ДНЯЗ. По-друге, в постанові від 3 лютого в преамбулі сказано, що Україна — власник компонентів ядерної зброї на своїй території (дивіться абзац дев'ятий постанови: це наш статус в українському баченні). По-третє, повторюю, в листопадовій постанові залишилося ще 12 застережень, котрі передбачають підписання щонайменше десяти міждержавних угод та інших документів. Вони мають врегулювати проблеми міжнародних гарантій нацбезпеки України, економічної, науково-технічної, фінансової допомоги в процесі ядерного роззброєння, гарантійного авторського обслуговування українських ракет російськими фахівцями, перегляд умов і фінансування інспекційної діяльності, можливості використання в мирних цілях шахтнопускових установок, умов використання зброївих матеріалів з ліквідованої ядерної зброї і компенсації за них. Окремо мають бути узгоджені питання компенсації за тактичну ядерну зброю, графік передачі стратегічних ракет Росії, умови цього процесу, контролю за розукомплектуванням тощо. Одне слово, передбачено все те, що й зобов'язали зробити наш уряд пунктом 2 постанови від 3 лютого. Тільки після виконання цих умов Україна й буде готова позбутися ядерної зброї і зі спокійним серцем приєднатися до ДНЯЗ як неядерна держава.

Тож сьогодні вже можна сказати, що ВР України своєю згодою приєднатися до ДНЯЗ поставила США і Росію перед вибором: або й далі не прислухатися до українських вимог і здійснювати тиск на Україну, з огляду на поблажливе ставлення до так званих «порогових» держав, які готові набути ядерну зброю, проводити політику подвійних стандартів. Або якомога швидше укласти угоди, передбачені січневою тристоронньою заявою, і задовольнити всіх. У всякому разі, наш парламент навдивовижу вдало дав усім зрозуміти: допоможете Україні — і ви виграєте, поставите на коліна — теж переможете, але то може бути піррова перемога. Це і є чи не найбільший здобуток нашого парламенту 3 лютого на зовнішній арені.

Є і внутрішні здобутки, бо ВР серйозно похитнула ореол Президента як єдиного прихильника ядерного роззброєння в українській правлячій еліті, зайвий раз засвідчила, що в кризовому становищі Української держави винні всі гілки влади, зобов'язала виконавчу владу на чолі з Президентом швидше підписувати вигідні угоди з питань ядерного роззброєння, які поставила під жорсткіший парламентський контроль. Сьогодні «поступливіший» Президент і «непоступлива» ВР — єдині! Але взаємовідносини двох гілок влади — то інша тема...

Володимир СКАЧКО,
оглядач.

Вісті з Білорусі

Кредитори допоможуть реалізувати проект

Результатом співробітництва Білорусі і Німеччини стане створення і розвиток засобів прямого електричного зв'язку між ними, а також організація транзиту електрозв'язку з країн Європи і СНД.

Про це заявив на спільній прес-конференції з федеральним міністром пошти і телекомунікацій Німеччини Вольфгангом Бетчем перший заступник міністра зв'язку та інформатики Білорусі Василь Волощук. Він повідомив журналістам, що будівництво трансєвропейської лінії на території Білорусі від Бреста, через Мінськ і Гомель, на Київ має завершитися до кінця 1995 року. Фінансування цього дорогого проекту здійснюватиметься за рахунок кредиту, наданого республіці Європейським банком реконструкції і розвитку.

Добрі новини

Пічник іде до школи

Відновилися заняття в школах Єревану. Міські власті нарешті забезпечили навчальні заклади грубками.

У середньому кожній школі дісталося по 10 — 12 грубок. Доставлено також і дизпальне з розрахунку 3 літри на одну грубку на день. Його вистачить на найближчий тиждень. Школам виділено штат пічників, котрий стежитиме за опаленням. А уроки триватимуть поки що по 20 хвилин, причому міські власті рекомендують школам об'єднати паралельні класи й проводити заняття в одній класній кімнаті, бо більш як 15 учнів у класі не набирається.

Віген САРКИСЯН.

Єреван.

Форуми

Не залишилися осторонь

Уперше для участі в роботі Генеральної ради Всесвітнього єврейського конгресу до США відбула делегація Єврейської ради України та інших єврейських організацій нашої держави.

На засіданні Генеральної ради, яке відбудеться у Вашингтоні, мають обговорювати питання прав людини, ставлення держав до національних меншин, проблеми ксенофобії, націоналізму в різних країнах світу.

Фотофакт

Цей знімок зроблено не на берегах Амазонки, а в сільській місцевості на півночі Польщі. Тут щороку збираються прихильники індійської культури. Вони привозять національний індійський одяг і атрибути побуту, співають пісні, танцюють. Вони вважають, що це допомагає їм відчути гармонію зі світом, єднання з природою.

Фото ЦАФ.

ТОРІК ДВОЄ ІЗ ТРЬОХ ПОРУШУВАЛИ ЗАКОНИ

Такого висновку можна дійти, проаналізувавши результати роботи податкової служби. Скажімо, після перевірки 141 тисячі підприємств, установ та організацій з'ясувалося, що 101 тисяча їх порушувала податкове законодавство. В результаті до бюджету стягнено 188 мільярдів карбованців, а до адміністративної відповідальності притягнено 143 тисячі осіб, винних у порушеннях. Крім того, у 1993 році 1586 справ передано до судових органів.

Проте особливо непокоїть проблема осідання валюти українських підприємств за кордоном.

Так, у серпні — жовтні 1993 року податкові інспекції разом з Міністерством внутрішніх справ перевірили 135 підприємств Мінпрому України і на 85 виявили порушення податкового й валютного законодавства.

В результаті до Валютного фонду України додатково нараховано 16,7 мільйона доларів США, а також виявлено 10,3 мільйона доларів США та 1,4 мільярда російських рублів, які підлягали обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України. Зокрема, валютні кошти від реалізації алюмінію Миколаївським глиноземним заводом іноземні фірми перерахували на рахунки спільних підприємств, створених за кордоном за участю заводу. Внаслідок цих операцій підприємство не сплатило податок на валютну виручку в сумі 5,5 мільйона доларів США. Державне зовнішньоекономічне підприємство «Славутич-Руда» (Комсомольськ Полтавської області) відповідно до угод з гірничо-збагачувальними підприємствами забезпечувало постачання сировини на експорт і одержало за ці послуги комісійну винагороду в іноземній валюті (1,2 — 1,5%) від її надходження за реалізовану продукцію. Відповідно до постанови Верховної Ради України від 05.02.1992 р. валютні надходження — комісійні винагороди — мають оподатковуватися за ставкою 55 відсотків. Проте підприємство обраховувало податок за ставкою 25 відсотків. Тобто до бюджету не надійшло б 160,8 тисячі доларів США. Крім того, підприємство «Славутич-Руда» здійснювало ряд бартерних операцій. Згідно з листом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків України від 03.04.1992 р. для виконання експортних операцій за чотирма ліцензіями, виданими асоціації «Славутич» 12.12.1991 р., не потрібно було окремого дозволу на бартерні операції, бо для них встановлено особливий режим розподілу валютної виручки: 60 відсотків для використання за дорученням Кабінету міністрів України на закупівлю зерна, а 40 — для придбання продукції матеріально-технічного призначення. Проте за рядом контрактів замість продукції матеріально-технічного призначення закуплено товари народного вжитку на суму 15273,2 тисячі доларів США. Зважаючи на те, що підприємство не виконало умов, з цієї суми слід стягнути податку на 4582 тисячі доларів США.

Виявлено також випадки використання підприємствами не за призначенням валютних рахунків, відкритих за кордоном з дозволу Національного банку. Так, НБУ у 1993 році дозволив «Держрибгосппрому» (Севастополь) провадити розрахунки через акредитив за рахунками інофірм для оплати канальних, портових, лоцманських та інших навігаційних зборів, для розрахунків за бункерування водою та пальним, харчування в іноземній валюті. Але, крім зазначених витрат, «Держрибгосппром» провадив розрахунки з інофірмами через акредитиви зі спорудження домобудівного комбінату в сумі 635 тисяч доларів США, перераховував кошти архітекторові до Іспанії у сумі 56 тисяч доларів США, на програму суднобудування — 3100 тисяч доларів США, на придбання акцій «Соврыбфлот» — 23,9 тисячі доларів США, на погашення кредиту — 29 тисяч доларів США. Організація не подавала регіональному управлінню Національного банку щомісячних звітів з доданням витягів щодо переміщення валютних коштів, які перебувають на рахунках інофірм.

Значних збитків економіці України завдають економічно необгрунтовані контракти підприємств з іноземними фірмами. Так, концерн «Укрцукор» уклав контракт від 25.05.1992 р. з англійською філією швейцарської фірми «Марк Рич» з перероблення тростинної сировини на білий цукор. Перевіркою, зробленою за дорученням уряду, встановлено, що за контрактом джерело покриття витрат з перероблення цукрової сировини не передбачене, а повернення готового цукру мало відбуватися з розрахунку до ваги цукру-сирцю із застосуванням коефіцієнта 1,04, тобто за технологічними нормами виходу готової продукції у кількості 96000 тонн з 100000 тонн сировини поверненню підлягало 104000 тонн. Із сировини, що надійшла, концерн зобов'язаний був повернути фірмі 15964 тонни цукру, тобто на 14197 тонн більше, ніж його можна одержати за технологічними нормами. Виходячи з рівня цін на цукор, що склався в Україні, та встановленого концерном розміру компенсації витрат цукровими заводами за перероблення тонни цукрової сировини в сумі 5051 карбованець, збитки від здійснення контракту становили 1631,2 мільйона карбованців. Разом з тим, порушуючи контракт, укладений за умов перероблення давальницької сировини, концерн «Укрцукор» реалізував готову продукцію на внутрішньому ринку України, а повернення цукру провадив іншою цукровою продукцією, виготовленою з власної сировини, що стало причиною додаткових збитків для підприємств концерну «Укрцукор» у сумі 3911 мільйонів карбованців. Отже, збитки від діяльності у 1992 році з виконання контракту між концерном «Укрцукор» та фірмою «Марк Рич» оцінено в сумі 5542,2 мільйона карбованців.

І на завершення таке: вільна діяльність — це діяльність у рамках закону, а тому слід ще раз нагадати, що прийнятий 1993 року Закон «Про внесення змін і доповнень до Кримінального і Кримінально-процесуального кодексу України» передбачає кримінальну відповідальність за несплату податків шляхом приховування (заниження) об'єктів оподаткування, якщо ці дії завдали збитків державі у великих або особливо великих розмірах.

За матеріалами Головної державної податкової інспекції.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Резонанс

«ХОЧЕМО ТОРГУВАТИ НА ЕКСПОРТ»

Так каже заступник директора з питань виробництва і маркетингу Луцького ДПЗ-28 Володимир Цибульський, котрий повернувся з Лондона, де брав участь у засіданні оргкомітету виставки «Сітекс-94».

З великим зацікавленням прочитав у «Голосі України» статтю радника Президента України із зовнішньоекономічних питань Валерія Кравченка «Хочеш торгувати на експорт — сплати податок або внеси заставу». В основному поділяю його думки і пропозиції. Справді, у нас відчувається жорсткий контроль над зовнішньоекономічною сферою з боку урядових структур, що стримує виробництво і торгівлю на експорт. Але мене здивувало, що радник Президента має цікаві й ділові пропозиції, які мають заохотити зовнішньоекономічну діяльність в Україні, і в той же час уряд, очолюваний Президентом, продовжує приймати постанови, які гальмують експорт, стримують надходження західних капіталів. Як це розуміти?

В мене часом таке враження, що хтось з верхніх ешелонів влади навмисно робить усе для того, щоб блокувати експортні можливості наших підприємств. Візьму для прикладу рідний завод. Свого часу ми випускали 8 мільйонів підшипників за рік. Сьогодні ведемо мову за те, як зробити хоча б 5 мільйонів. Усім важко. Але шукаємо виходу з цього становища.

Насамперед переорієнтувалися в номенклатурі випуску підшипників на забезпечення внутрішнього ринку. Якщо торік відправляли до Росії 64 відсотки підшипників, то тепер — 17. Підприємства України отримують нині 57 відсотків наших підшипників, а ще років два тому — лише 17 відсотків. Сьогодні експортуємо підшипники до Англії, Німеччини, Пакистану, Сингапуру, Сирії, Єгипту та ряду інших країн світу. Чистий експорт нашої продукції у 1993 році порівняно з 1992-м зріс учетверо. І в нас є можливості працювати ще краще, експортувати власної продукції більше. Але гальмом у зовнішньоекономічній діяльності є рішення Верховної Ради, прийняте з подання уряду, про те, що платежі за експорт мають надходити не більш як через 30 днів. Це зовсім нереальний термін, саме такої практики нема ніде в світі. За нормальний термін вважають 100 днів і більше.

Ось хоча б такий приклад. У вересні 1993 року відвантажили партію підшипників до Пакистану. Документи на оплату надійшли до потрібного банку через 42 дні. То як же нам бути в такому разі? Цей тридцятиденний термін стримує нас у підписанні ділових контрактів з іноземними фірмами. У той же час кажемо, що в нас бракує валюти. Та її ніколи й не буде, якщо керуватимемо за гаслом «не пущать!», посилюватимемо адміністративний контроль над зовнішньоекономічною діяльністю.

Дивує постанова уряду «Про перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає квотуванню і ліцензуванню у 1994 році», прийнята 17 грудня 1993 року. На чорні метали введено спецрежим експорту. В той же час на значно дефіцитніші метали — мідь, нікель, алюміній, свинець, цинк, олово та вироби з них — вводиться звичайний порядок експортування.

Але ж відомо, що сотні підприємств України відправляють до Росії, Білорусі та інших країн чорний метал як давальницьку сировину, яка повертається до нас різними штамповками, ковальськими заготовками та інше. Це може призвести до подальшого падіння виробництва на підприємствах машинобудування і металообробки.

Такі постанови справляють враження, що квотування і ліцензування в Україні роблять на догоду тим чиновникам, котрі оформляють і видають ці документи. Щодо надходження валюти, то, справді, гарантом може бути податок, сплачений попередньо від суми відвантаженої продукції або застава майна підприємства, що, на мою думку, більше відповідає умовам нашого заводу. Чому? Не завжди підприємство має можливість сплатити попередній податок, враховуючи нинішній фінансовий стан.

Як варіант можна розглядати оформлення заставного векселя у вільно конвертованій валюті. Нам якомога скоріше потрібно зробити перехід до біржового курсу валюти, відміни її обов'язкового продажу і впровадження податку на експорт. Валюту в нас держава забирає за фіксованим курсом, а ми для закупівлі запасних частин, бензину змушені брати за курсом, втричі вищим, ніж фіксований. Так працювати неможливо. Тому без внесення змін до системи зовнішньоекономічної діяльності нам не обійтися. І що скоріше це зробимо, то краще буде для України.

Володимир ЦИБУЛЬСЬКИЙ, заступник директора з питань виробництва і маркетингу Луцького Державного підшипникового заводу.

Волинська область.

Інформаційний кур'єр

На «Золотому глобусі» з'явився Калуш

Приємне повідомлення днями надійшло до Калуша Івано-Франківської області з Копенгагена. За конкурентну і якісну продукцію, а також за активну участь у розвитку економіки своєї країни та інтеграцію до світової економіки концерн «Хлорвініл» удостоєний міжнародного призу «Золотий глобус».

Цей приз засновано міжнародною організацією «І. Д. Ф. інк.», створеною з ініціативи підприємців приватного бізнесу Америки. Головна мета організації — фінансування програм і проектів для реформування східної економіки. Її капітал складається з добровільних внесків американських бізнесменів. Але сьогодні ясно, що східна економіка потребує більш потужних субсидій. Тому головне завдання «І. Д. Ф. інк.» — вивчення східного ринку та пошук потенційних західних кредиторів.

Церемонія вручення призу «Золотий глобус» і бізнес-семінар відбудуться з 15 по 18 березня у Копенгагені.

«Красноармійці» залягли...

Наприкінці січня напружена ситуація склалася у виробничому об'єднанні «Красноармійськвугілля». Зупинилася шахта «Красноармійська Західна», кілька днів не піднімаються на поверхню гірники кількох дільниць шахти ім.Димитрова. Причина протесту «красноармійців»: вони ще й досі не отримали платню за грудень. З цього приводу делегація шахтарів побувала в Держвуглепромі, мала контакти з Миколою Сургаєм та Юхимом Звягільським, але поки що конкретних результатів немає.

Волинський карбід

Більше року тому на території села Шельвів Локачинського району Волинської області, де містяться великі поклади білої крейди, мале підприємство «Полімер» побудувало три плавильні печі і почало випускати карбід. Працює тут 40 чоловік. Уже відправлено для потреб сільськогосподарських підприємств та будівельників району 6 тисяч тонн карбіду, який пройшов випробування в експериментальних лабораторіях Санкт-Петербурга, де одержав високу оцінку фахівців. Спеціалісти вважають, що технологія, розроблена на Волині для виплавлення карбіду з білої крейди, не має аналогів у світі.

Молоко від «скаженої корівки»...

Народ скаже, як зав'яже. Ось і «оковиту» часто називає він молоком від скаженої корови...

Вчені США змогли виробити спирт з молочної сироватки, а на молочному комбінаті «Придніпровський» у Дніпропетровську вже випущено першу партію горілки «Руська» з цієї сировини. Причому експертна комісія, скуштувавши напій, оцінила його в 9,65 бала за десятибальною шкалою. Такої оцінки ще не отримувала жодна подібна продукція в Україні й СНД.

На комбінаті відкрито лікеро-горілчаний завод, обладнаний новітнім устаткуванням. Зокрема, фільтрувальна батарея робить потрібне очищення горілки.

Завод планує крім «Руської» випускати й інші види міцних напоїв, в тому числі й за власними рецептами.

На знімку: інженер-хімік Вікторія Матвієнко (ліворуч) і головний технолог Зінаїда Хрустальова проводять аналіз нової продукції.

За повідомленнями наших кореспондентів Б. БЕРЕКЕТИ, Ю. ДОЦЕНКА. Фото Олександра КРАСНОЖОНА. (Укрінформ).

До уваги вчителів, учених, письменників!

Відкритий конкурс за програмою «Трансформація гуманітарної освіти в Україні» триває. Міністерство освіти України спільно з Міжнародним фондом «Відродження» (Фонд Д.Сороса в Україні) оголошують II тур конкурсу з гуманітарних та соціальних наук.

Мета конкурсу — оновлення систем гуманітарної освіти в Україні, створення різноманітної навчальної продукції в галузі гуманітарної освіти, нового покоління підручників і навчальних посібників для загальноосвітніх шкіл та університетів.

Близько трьохсот авторів та авторських колективів отримають у січні-лютому 1994 року гранти I туру. Ви можете взяти участь у II турі. Для цього потрібно на нашу адресу надіслати:

1. Заявку на участь у II турі конкурсу, у якій зазначити:

— назву майбутнього навчального посібника та його передбачуваний обсяг;

— проблемне коло й навчальний предмет;

— конкретну вікову групу, тип навчальної установи, на яку він розрахований;

— головні джерела написання посібника;

— девіз (конкурс анонімний: рецензенти та члени комісії не знатимуть імен авторів; девіз слід писати в правому верхньому кутку на всіх примірниках документів);

— відомості про авторів: прізвище, ім'я, по батькові, вік, місце роботи, повну домашню адресу з поштовим індексом, номери службового та домашнього телефонів (ці дані подавати на окремій сторінці).

2. Обгрунтування актуальності майбутнього навчального посібника (не більш ніж 2 сторінки!).

3. Відомості про апробацію поданого курсу (форма довільна).

4. Розширений план-проспект рукопису (0,5 — 1 друк.арк.).

5. Не менш як 40 % рукопису навчального посібника (починаючи з 1-го розділу).

Усі вищезгадані матеріали подавати у двох примірниках.

Термін подання матеріалів на II тур: до 1 травня 1994 року включно.

Термін розгляду матеріалів II туру: до 1 серпня 1994 року.

Підсумком II туру конкурсу є присудження конкурсной комісією грантів II туру, які надаються в середньому на 6 місяців.

Остаточно підготовлені рукописи, які пройшли експертизу конкурсних комісій, після завершення II туру будуть видані пробним тиражем і передані на апробацію до середніх та вищих навчальних закладів України.

Всі авторські права зберігаються за автором роботи.

Координаційно-методичну роботу здійснює виконавча дирекція програми «Трансформація гуманітарної освіти в Україні», на адресу якої з позначкою «На конкурс» надсилати всі матеріали.

Примітка:

Рукописи, які не пройшли конкурсу, автори можуть отримати у виконавчій дирекції програми.

Умови конкурсу не передбачають ознайомлення авторів з негативними рецензіями.

Адреса: 252135, Київ-135, пр.Перемоги,10, к.21.
Міністерство освіти України.
Тел: 216-15-05, 274-21-69.
Факс: 8 (044) 2302617.

ЧМП: «А уряд слухає...»

Рішення Верховної Ради стосовно АСК «Бласко» загальновідомі. Однак частина керівників концерну, Мінтрансу в виступах, інтерв'ю засобам масової інформації активно спростовують висновки парламентської комісії, розглянуті Верховною Радою України 26—27 січня. При цьому робляться посилання на те, що такої ж думки колектив, всі працівники пароплавства.

Від імені 125-тисячної профспілки працівників морського транспорту України (ППМТУ) і членів цієї профспілки — працівників АСК «Бласко» голови Центральної ради профспілки працівників морського транспорту України В.Зубков, профкому плавскладу АСК «Бласко» Г.Бакаєв, профкому управління АСК «Бласко» В.Борщ звернулися до Президента України, Голови Верховної Ради України, в.о. Прем'єра, Генерального прокурора і до редакції «Голосу України» з листом, в якому зазначають, що уповноважені заявити: думки, що висловлюються, поділяють далеко не всі як в самому пароплавстві, так і в інших організаціях галузі. Право на це твердження дають численні опитування людей, які причетні до долі флоту, їхні виступи на зборах, листи та звертання на адресу профспілок. Мало того — останню постанову Верховної Ради України щодо АСК схвалюють колективи всіх берегових організацій і установ концерну, більша частина екіпажів суден.

Однак, як підкреслюється в листі, хоча постанову прийнято, попередня «діяльність» керівництва «Бласко» триває. Таким же чином порушують законодавство України, тривають зловживання, зневажають права людей.

Численні порушення керівництвом законодавства і колдоговору змусили працівників пароплавства ще 13 грудня минулого року створити страйковий комітет. Було розроблено економічні вимоги до адміністрації, котрі підтримала Центральна рада ППМТУ, всі підприємства, що входять до концерну, екіпажі суден. Однак, порушивши законодавство, адміністрація відмовилась від переговорів зі страйковим комітетом, не надала відповіді на вимоги, знехтувала поданням Південно-Української транспортної прокуратури з цього приводу.

На розширеному засіданні профкомів, де разом із запрошеними були присутніми більш як 100 чоловік, працівники концерну висловилися проти акціонування підприємства у тій формі, в якій його нав'язували зверху, і яка ставить людей у безправне становище. Клуб капітанів і старших механіків пароплавства, Центральна рада ППМТУ, профкоми плавскладу і управління АСК «Бласко» вкрай занепокоєні одностороннім підходом до важливого питання корпоратизації і акціонування підприємства. Всі побачили, що це призвело до різкого падіння продуктивності праці та доходів пароплавства, величезних боргів, фінансової неспроможності.

Зростає валютна заборгованість, а валюта витрачається не за призначенням, підписуються кабальні для України угоди з іноземними фірмами, зростають збитки від некомпетентного керівництва концерном.

Ми впевнені у тому, йдеться в листі далі, що вихід із ситуації, що створилася, — у розгляді всіх існуючих концепцій корпоратизації і акціонування, у виборі та впровадженні дійсно кращої з них. Кращий проект, як показує практика, допоможе обрати і кращого керівника, котрий пропонує і відстоює найприйнятнішу концепцію.

У нинішній ситуації, коли робочі місця для плавскладу катастрофічно скорочуються, все це не може не хвилювати нас — працівників профспілкових органів, уповноважених моряками захищати їхні права та інтереси, говорити від їхнього імені. Висловлюємо надію, що висловлені в цьому листі думки і пропозиції не залишаться без уваги...

До всього, що сказали в цьому листі профспілкові керівники, можна додати ще одне — може, у народних депутатів все ж таки вистачить честолюбства довести справу до завершення. Та примусити уряд, котрий діє за принципом «а Васька слухає...», виконати прийняті Верховною Радою рішення щодо «Бласко», Мінтрансу, відновити справедливість щодо незаконно звільненого народного депутата Віктора Пилипенка. Інакше тим парламентаріям, яких висунено кандидатами в народні депутати і братимуть участь у наступних виборах, виборці з повним правом можуть сказати: «А нащо нам люди, які не можуть відстояти свої рішення і не перешкодили втраті Україною ЧМП?!»

Василь ТУГЛУК.

Футбольне перехрестя

Триває перерва між колами в третьому чемпіонаті країни. Любителі футболу сумують. І зрозуміло, що їх цікавить будь-яка футбольна новина, а про зміни в складах команд і поготів...

«Динамо» (Київ)

Тренер Йожеф Сабо. Прийшли: М. Джішкаріані (Грузія, нп), Богатирьов («Динамо», Луганськ, пз), Нестерчук (ФК «Бориспіль», нп), Венглинський (ФК «Бориспіль», пз). Пішли: Сукіасян (ФК «Бориспіль», пз), Грицина (?, пз), Алексаненков («Металіст», з).

«Шахтар» (Донецьк)

Тренер Валерій Яремченко. Прийшли: Радченко («Азовець»), Бурдін («Азовець»), Симонов («Бажановець»), Коваленко («Бажановець»), Рогожкін («Карпати», вр), Бабій («Нива» Тр., пз). Пішов: Кураєв (Росія, вр).

«Чорноморець» (Одеса)

Тренер Віктор Прокопенко. Прийшли: Васильків («Чорноморець-2», нп), Лозовський («Чорноморець-2», з), Мельников («Чорноморець-2», з), Булигін («Чорноморець-2»), Чередник («Саутгемптон», Англія, з). Пішов: Сак («Спартак», Москва, пз).

«Верес» (Рівне)

Тренер Михайло Дунець. Прийшли: Шапоренко («Хімік» Св, нп), Сахаров («Хімік» Св, пз), Закотюк («Скала», пз), Харковщенко («Норд-АМ-Поділля», пз), Кочвар (СК «Одеса», пз), Балацький (ЦСК ЗСУ, з), Калиниченко (ЦСК ЗСУ, нп), Сташко («Прикарпаття», вр).

«Дніпро» (Дніпропетровськ)

Тренер Микола Павлов. Прийшли: Жилкін («Карпати», вр), Чорний («Металург» Нк., з), Коваленко («Металург» Нк., нп), Авраменко («Десна», пз). Пішли: Москвін (Ізраїль, пз), Захаров («Локомотив», Москва, пз), Чухлеба («Лада», Тольятті, з), Павлюченко («Лада» Тольятті, пз), Мороз (ФК «Бориспіль»; нп).

«Карпати» (Львів)

Тренер Мирон Маркевич. Прийшли: Доценко (РСШ, з), Марич (СДЮШОР «Карпати» , пз), Тупчієнко («Таврія», Херсон, з), Кухлевський (Угорщина, пз). Пішли: Мазур («Прикарпаття», пз), Ю. Шулятицький («Хутровик», нп).

«Нива» (Тернопіль)

Тренер Леонід Буряк. Прийшов: Деркач («Евіс», з). Пішли: Тарнавський («Спартак», Москва, з), Бабій («Шахтар», пз).

«Таврія» (Сімферополь)

Тренер Анатолій Заяєв. Прийшли: Устименко («Войковець», нп), Кунденок (група резерву, пз), Кузнецов («Зоря-МАЛС», пз), Махонін («Зоря-МАЛС», нп). Пішов: Драгунов («Лада», Тольятті, з).

«Кривбас»(Кривий Ріг)

Тренер — ? Прийшли: Підлісний («Динамо», Луганськ, з), Мальцев («Артанія», нп), Шевченко («Вагонобудівник», пз), Куриленко (повернувся, з).

«Темп» (Шепетівка)

Тренер Леонід Ткаченко. Прийшли: Бабуадзе (Грузія, вр), Гучуа (Грузія, пз).

«Волинь» (Луцьк)

Тренер Роман Покора. Прийшли: Каліщук («Карпати», пз), Фигун («Авангард», Жидачів, нп), Ковальчик («Промінь», Воля-Баранецька, нп). Пішли: Височинський (?, пз), Пилипенко («Хутровик», нп).

«Нива» (Вінниця)

Тренер Юхим Школьников (?). Прийшли: Синицький (з), Михайлов («Скала», з), Бурч (Польща, вр), Немашкало («Ворскла», нп). Пішли: Заєць (?, з), Будник (?, з), Циганков (?, вр).

«Торпедо» (Запоріжжя)

Тренер Віктор Маслов. Прийшли: Султанов («Ворскла», з), Мизюк («Ворскла», з), Якименко («Ворскла», пз), Гончаренко («Хімік», Житомир, нп), Мошевич («Таврія», Херсон, нп), Гузенко («Карпати», з), Зінченко («Сталь», з). Пішли: Соболь (?, з), Сучко (?, пз), Сумцов («Таврія», Херсон, пз), Кузнецов (?, пз), Зінич (?, нп), Сорокаліт (Німеччина, з), Багмут (Німеччина, пз).

«Буковина» (Чернівці)

Тренер Віктор Матвієнко. Прийшов: Задорожняк («Лада», Чернівці, пз). Пішли: Кропивкін (?, вр), Руснак («Зірка», з), Марков («Ерзі», Петрозаводськ, з), Іричук («Прикарпаття«, нп).

«Зоря-МАЛС» (Луганськ)

Тренер Анатолій Шакун. Прийшли: ? Пішли: ?

«Металіст» (Харків)

Тренер Євген Лемешко. Прийшов: Алексаненков («Динамо- 2», з). Пішли: Баранов (Фінляндія, пз), Хомуха («Копет-Даг», Ашхабад, пз).

«Кремінь» (Кременчук)

Тренер Євген Рудаков. Прийшли: ? Пішов: Корзанов (?, з).

«Металург» (Запоріжжя)

Тренер Анатолій Куксов. Прийшли: Дудник (ЦСКА, Москва, пз), Саприкін («Спартак», Владикавказ, нп), Жарков (СК «Одеса», з). Пішли: Чайка (?, пз), Вараксін (? , пз).

Історія

Марки підпільної пошти

Торік, як відомо, минуло 75 років відтоді, як у світ було випущено першу українську поштову марку (автор Антін Середа). Того ж 1918 року українські марки виготовив і відомий український графік Григорій Нарбут. Поштові мініатюри були популярні не лише у філателістів, а й серед широкої громадськості України.

Проте за тоталітарної системи в Україні випуск національних поштових знаків було припинено, більше того — їх вилучили з обігу: адже на них було зображено тризуб, що став гербом УНР.

Та марки за часів панування в Україні більшовиків продовжували виходити. Так, у травні-червні 1941 року відомий український художник Святослав Гординський підготував серію, надруковану у Празі. На семи марках (а планувалося 12) зображено князя Ігоря на коні в бою з половцями, полковника Євгена Коновальця, Собор св. Софії у Києві, головного отамана Симона Петлюру, князя Володимира Великого, князя Романа Галицького, гетьмана Богдана Хмельницького. Частина марок після нападу гітлерівців на СРСР розповсюджувалася на території Західної України, а також у Чехії та Німеччині. Останній тираж потрапив до рук гітлерівців, і доля їх невідома.

А 1949 року на території Західної Німеччини зусиллями закордонних частин ОУН було створено осередок для пропагандистського та матеріального сприяння підпіллю в Україні. Саме цей осередок і організував випуск поштових марок з українською та повстанською тематикою під об'єднуючою назвою «Підпільна пошта України».

До участі над розробкою проектів марок було залучено ряд відомих художників, зокрема Степана Любомира Рихтицького (псевдонім Степан Любомирський) — письменника, публіциста, радіокоментатора, кіносценариста, поета, композитора, Мирона Білинського — графіка і художника. Марки друкувалися в основному у містах тодішньої Західної Німеччини — Мюнхені, Новому Ульмі, Регенсбурзі.

Упродовж ряду років було випущено десятки, сотні марок. Вони виготовлені на найвищому художньому та поліграфічному рівнях. Знаки ці різного кольору, різних вартостей, тематичного змісту, але їх об'єднує найголовніше — вони присвячені Україні, її героїчній, багатовіковій історії, вони славлять її синів і дочок, котрі боролися за честь і незалежність Батьківщини.

Ось, наприклад, лише один блок. Відкривається він зображенням Рюрика, князя руського, засновника династії Рюриковичів, а також українських князів Святослава, Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Ярослава Осмомисла, Романа Галицького, українського короля Данила.

Є серія, присвячена патріотам-кур'єрам, які, ризикуючи життям, проносили, перевозили ці марки, нелегальну літературу, пошту в Україну, де точилася героїчна, нерівна боротьба з більшовицькими окупантами.

Марки підпільної пошти України дуже швидко завоювали популярність у всьому світі (крім, звичайно, СРСР) і не лише в українців, а й у громадян інших держав. Кошти за їх реалізацію йшли для потреб командування Української Повстанської Армії. Марки ці викликали подив та захоплення у їх власників. Дедалі більше марок ППУ потрапляло до міжнародних виставок та колекцій, зокрема у музеї Лозанни (Швейцарія), державної бібліотеки Парижа і т.п. Олімпійський комітет відзначив плідну працю творців цих мініатюр, нагородивши їх спеціальною подякою за серію марок, присвячених Олімпіаді 1952 року.

Отже, поштові марки. Вони справді візитки кожної країни. Те саме стосується і поштових штемпелів, які їх погашають.

І чи не дивна (м'яко кажучи!) позиція Міністерства зв'язку України, яке протягом більше двох років ніяк не може, а краще сказати, не хоче налагодити нормальний випуск українських поштових марок. Згадаймо, що перша українська марка вийшла через якихось п'ять місяців після проголошення державності України! Було налагоджено і випуск поштових конвертів. А хіба нинішнім зв'язківцям не може служити прикладом робота творців Підпільної пошти України?

Користуючись нагодою, хочу висловити сердечну вдячність Степану Голяшу, нині жителю США, котрий люб'язно безкоштовно передав Рівненському краєзнавчому музею безцінні українські марки, з якими мають можливість ознайомитися численні відвідувачі.

Гурій БУХАЛО,
кандидат історичних наук.

Рівне.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.S

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311024.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».